Raadsvoorstel: Z/22/743822 / 835693
Onderwerp: **Energienoodfonds sociale ontmoetingsplaatsen Gorinchem 2023.**

Datum: 21 november 2022
Portefeuillehouder: Marjo Molengraaf
I&O/B&A: 12 januari 2023
Raadsvergadering: 26 januari 2023
Opsteller: Hak, Rosita, Den Dekker, Niels
Geeft voorstel begrotingswijziging: Ja

Onderwerp:

Voorstel voor Energienoodfonds sociale ontmoetingsplaatsen Gorinchem 2023

Voorstel:

Wij stellen u voor:

1. Een Energienoodfonds (Voorstel Energienoodfonds Z-22743822 / D-835916) voor sociale ontmoetingsplaatsen in Gorinchem voor het jaar 2023 in te stellen.
2. Een budget van € 200.000,- beschikbaar te stellen voor het energienoodfonds.
3. De lasten te dekken vanuit het begrotingssaldo 2023.
4. De financiële consequenties te verwerken in een begrotingswijziging.

Aanleiding:

In de raad van 29 september 2022 is de motie van de PvdA CDA D66 DG voor een energienoodfonds aangenomen. Met deze motie roept de raad het college op om:

- Met een voorstel te komen om een energienoodfonds in te stellen waarop sociale ontmoetingsplaatsen zoals buurthuizen, sport-, cultuur- en andere verenigingen en maatschappelijke instellingen een beroep kunnen doen om te voorkomen dat deze omvallen wanneer zij de energierekening niet kunnen betalen
- De gemeenteraad bij voorkeur vóór de Begrotingsraad 2023, doch uiterlijk in december 2022 te informeren over de uitvoering van deze motie.

Beoogd effect:

Het voorkomen dat maatschappelijke partijen die sociale ontmoetingsplaatsen faciliteren in 2023 omvallen omdat ze de energierekening niet meer kunnen betalen.

Argumenten:

1.1 Met het voorstel wordt uitvoering gegeven aan de door de gemeenteraad op 29 september 2022 aangenomen motie voor een energienoodfonds voor sociale ontmoetingsplaatsen.
Voor de inhoudelijke criteria van het Energienoodfonds wordt verwezen naar het in de bijlage opgenomen voorstel: 'Voorstel Energienoodfonds sociale ontmoetingsplaatsen 2023'.

1.2 Met een energienoodfonds wordt voorkomen dat maatschappelijke partijen omvallen als gevolg van de hoge energieprijzen.
Dit is belangrijk omdat sociale ontmoetingsplaatsen zoals buurthuizen, sport-, cultuur- en andere verenigingen en maatschappelijke instellingen van belang en van meerwaarde zijn voor onze stad. Bovendien dragen de sociale ontmoetingsplaatsen (en de activiteiten die daar plaatsvinden) bij aan het realiseren van de gemeentelijke doelen op het gebied van het Integraal Sociaal Beleid, Ontmoetingsplek van de toekomst, Kracht van Sport en de Ambities Cultuur 2019-2023.

1.3 De verwachting is dat de maatschappelijke partijen door de hogere energieprijzen verantwoordelijkheid blijven nemen voor het verminderen van het energieverbruik.
De drempelprijs van € 1,19 per m³ gas en € 0,35 per kWh elektriciteit is hoger dan de energieprijzen van voor de energiecrisis.

2.1 Uit de inventarisatie blijkt dat € 200.000 als dekking voor het energienoodplan toereikend is.
Alle maatschappelijke partijen, die een sociale ontmoetingsplaats faciliteren, zijn persoonlijk benaderd. De energielasten van afgelopen jaren en de verwachtte energielasten voor 2023 van deze partijen zijn in beeld gebracht. Om uitvoering te kunnen geven aan het voorstel voor het 'Energienoodfonds sociale ontmoetingsplaatsen 2023' is een budget van € 200.000,- naar verwachting toereikend. Aan het einde van ieder kwartaal kan een subsidie worden aangevraagd.

Risico's:

1. *Op dit moment is de inhoud van de regeling voor extra middelen van het Rijk voor compensatie van de hoge kosten van publieke en maatschappelijke voorzieningen nog onvoldoende duidelijk.*
   Het Rijk heeft bekendgemaakt dat gemeenten en provincies vanaf het voorjaar van 2023 structureel extra geld krijgen om publieke en maatschappelijke voorzieningen te compenseren voor de hoge kosten. Het extra geld komt terecht in het gemeentefonds en het provinciefonds en is daardoor vrij te besteden. Het gaat jaarlijks om zo'n 300 miljoen euro voor de eerste twee jaar. In 2026 en 2027 loopt dat bedrag naar verwachting op tot circa 400 miljoen euro. Op dit moment is de inhoud van deze regeling nog niet duidelijk en ook niet wat de exacte bijdrage via het gemeentefonds voor Gorinchem zal zijn.

2. *Het gaat om een tijdelijk noodfonds voor 1 jaar en we weten niet hoelang de energiecrisis zal aanhouden.*
   De voorgestelde periode van het energienoodfonds loopt van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023. Met het energienoodfonds voor 2023 voorkomt de gemeente dat er op korte termijn maatschappelijke partijen omvallen. Met een tijdelijk energienoodfonds koopt de gemeente tijd om zich in de loop van 2023 te beraden over hoe zij de structureel extra middelen voor publieke en maatschappelijke voorzieningen het beste meerjarig kan inzetten.

3. *Mogelijk dat er maatschappelijke partijen zijn, die dit jaar al vanwege de hoge energieprijzen hun deuren moeten sluiten.*
   Wanneer deze partijen zich melden, kunnen we onderzoeken of maatwerk mogelijk is.

4. *Het afhandelen van de subsidieaanvragen vraagt extra capaciteit van de organisatie.*
   Uit de inventarisatie blijkt dat bij een deel van de maatschappelijk partners de nood hoog is. Om te voorkomen dat partijen omvallen, wordt voorgesteld om aan het einde van ieder kwartaal van 2023 een subsidieronde te organiseren. De verwachting is dat er veel aanvragen gaan komen. Iedere aanvraag is anders en moet afzonderlijk worden beoordeeld. Dit zorgt voor extra (werk)druk bij de vakafdelingen.

Financiën:

Met het vormen van een energienoodfonds van € 200.000 is geen rekening gehouden bij het opstellen van de begroting 2023. Wel is er voor 2023 sprake van een begrotingssaldo €1,856 mln. Na verwerking van de septembercirculaire 2022 (+ €1,366 mln.) en de reservering van € 1 mln. voor loon- en prijscompensatie resteert er op dit moment een bedrag van €2,222 mln., waar de raad nog een bestemming aan kan geven. Voorgesteld wordt om de noodzakelijke incidentele € 200.000 voor het energienoodfonds te dekken uit dit begrotingssaldo 2023.

Wanneer meer duidelijkheid is gekregen over de compensatieregeling 'hoge kosten van publieke - en maatschappelijke voorzieningen', wordt in beeld gebracht wat dat betekent voor Gorinchem in het algemeen en voor de inzet van (een deel van) deze middelen ten behoeve van het energienoodfonds in het bijzonder. Dit geldt ook voor de structureel extra middelen voor stijgende lasten van scholen en cultuur. Hoe dit geld wordt verdeeld over de verschillende OCW-sectoren, wordt pas medio 2023 duidelijk. Het is op dit moment nog niet bekend of deze middelen bestemd zijn voor de hele cultuursector of enkel voor de door het Rijk gesubsidieerde grote culturele instellingen.

Over de ontwikkeling van het energienoodfonds en de financiële gevolgen zal de raad bij de reguliere P&C-momenten worden geïnformeerd.

Participatie:

- Alle maatschappelijke partners die een sociale ontmoetingsplek faciliteren zijn persoonlijk benaderd over de (verwachtte) energielasten.

Communicatie:

- Indien de raad akkoord gaat met het voorstel, informeert de gemeente proactief de betreffende maatschappelijke partijen (instellingen en verenigingen) over het Energienoodfonds en hoe zij hier een beroep op kunnen doen.
- Op de webpagina van gemeente Gorinchem zal duidelijk worden gecommuniceerd over het noodfonds, de voorwaarden, en hoe de maatschappelijke partijen aanspraak kunnen maken op de subsidie.

Duurzaamheid:

Het Energienoodfonds is een middel om sociale ontmoetingsplaatsen op korte termijn financieel te ondersteunen. Vanuit de duurzame gedachte zetten we als gemeente ook in op de lange termijn. Wij stimuleren maatschappelijke partners om hun energieverbruik structureel te verlagen en hun vastgoed te verduurzamen. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland stelt specifiek voor maatschappelijk vastgoed informatie beschikbaar om te verduurzamen en hoe deze verduurzaming te financieren. Naast deze landelijke informatie is de gemeente zelf bezig met het opstellen van een routekaart voor het verduurzamen van gemeentelijk maatschappelijk vastgoed. Naar verwachting wordt deze routekaart begin 2023 ter besluitvorming voorgelegd.

Vervolgproces:

1. Gecombineerde I&O/B&A d.d. 12 januari 2023.
2. Raadsvergadering d.d. 26 januari 2023.
3. Na positieve besluitvorming gemeenteraad:
    - actief communiceren over het energienoodfonds richting de maatschappelijke partners, die een sociale ontmoetingsplaats faciliteren;
    - nadere (subsidie)regel voor het energienoodfonds vast te stellen door college;
    - na einde Q1 toekennen eerste subsidies.

Bijlagen:

Voorstel Energienoodfonds sociale ontmoetingsplaatsen 2023 (Z-22743822 / D-835916).

Burgemeester en wethouders van Gorinchem,
de secretaris, de burgemeester,

Raadsbesluit

De gemeenteraad van Gorinchem,

Gelet op het raadsvoorstel van het college d.d. 21 november 2022

Besluit:

1. Een Energienoodfonds (V*oorstel Energienoodfonds Z-22743822 / D-835916*) voor sociale ontmoetingsplaatsen in Gorinchem voor het jaar 2023 in te stellen.
2. Een budget van € 200.000,- beschikbaar te stellen voor het energienoodfonds.
3. De lasten te dekken vanuit het begrotingssaldo 2023.
4. De financiële consequenties te verwerken in een begrotingswijziging.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 26 janauri 2023

Griffier, Voorzitter,